

Humanistički časopisi na razmeđu nacionalnog i međunarodnoga

Dr. sc. Ida Raffaelli, izv. prof.
Glavna urednica časopisa
Suvremena lingvistika
iraffael@ffzg.hr

Cilj izlaganja

- istaći neke specifičnosti znanstvenoga izdavaštva u humanističkim znanostima;
- Istaći razlike u odnosu na ostale znanosti;
- Dotaći se bitnih obilježja života humanističkih časopisa;

Odgovornost prema nacionalnoj znanstvenoj zajednici

- humanističke znanosti ustrojene su oko tzv. nacionalnih znanosti;
- nacionalne znanosti odnose se ponajprije na nacionalnu književnost, nacionalnu umjetnost, nacionalnu povijest, nacionalnu filologiju, itd.
- skrb o nacionalnim temama koje su ponekad vrlo uske i specifične, a ključne za razvoj znanja neke nacionalne zajednice;
- takve su teme vezane uz kulturu i povijest hrvatskoga jezika, povijest hrvatske književnosti, arheologiju, filozofiju, povijest umjetnosti, itd.
- Važnost tih disciplina za kulturni razvoj i prosperitet hrvatskoga društva općenito;

Obilježja humanističkih časopisa

- Neki humanistički časopisi njeguju višedesetljetnu tradiciju proučavanja i izučavanja tih, nacionalno ponekad vrlo specifičnih, ali bitnih područja;
- Oni nerijetko predstavljaju okosnicu svoje struke (*Slovo*);
- Vrlo često namijenjeni uskoj, ciljanoj publici;
- Važni za razvoj znanja i kulturnoga identiteta društvene zajednice;
- **Društvo znanja i humanistika?**
- Dužnost je države voditi skrb o takvim časopisima (*Književna smotra, Umjetnost riječi*);
- Dužnost je časopisa voditi brigu o vrsnoći objavljenih radova;

Neželjene posljedice

- Mali broj autora i čitatelja;
- Ograničena distribucija časopisa;
- Niska međunarodna vidljivost;
- Slabi, ako ikakav, odjek u međunarodnoj zajednici;

Podići svijest o potrebi za međunarodnom vidljivošću

- Cilj koji nije lako postići;
- Mnoge spoznaje u okviru nacionalne znanstvene zajednice relevantne su i za međunarodnu znanstvenu zajednicu;
- Obveze:
 - Prema autorima – diseminacija njihovi istraživačkih rezultata i spoznaja;
 - Promovirati nacionalnu znanost;
 - Omogućiti konkurentnost znanstvenika i njihovo vrednovanje na međunarodnoj razini;
 - Učiniti spoznaje međunarodne znanstvene zajednice dostupnima nacionalnoj znanstvenoj zajednici;

Nacionalno i međunarodno

Humanistički znanstveni časopisi imaju obvezu raditi na povećanju svoga **odjeka** u međunarodnoj znanstvenoj zajednici ne zaboravljajući svoje obveze prema nacionalnoj znanstvenoj zajednici te društvu u cjelini;

Nacionalna znanost mora biti integrirana u međunarodnu znanost;

Baze podatka

- Načelno nisu prilagođene humanističkim časopisima i ne poštuju načela znanstvenoga izdavaštva u humanističkim znanostima;
- Velik broj hrvatskih humanističkih časopisa dosegao je visoku razinu međunarodne vidljivosti, prepoznatljivosti i relevantnosti;
- ERIH – European Reference Index for the Humanities – europski odgovor na WoS;
- hrvatski humanistički časopisi velikom većinom referirani u toj ključnoj bazi za humanističke časopise Europske znanstvene zaklade;

ERIH i nacionalni identitet časopisa

- u ERIH-u referirani i **izrazito** nacionalno orijentirani časopisi kojih je prepoznata vrsnoća i važnost za nacionalnu znanstvenu zajednicu, poput časopisa *Jezik*;
- Dvije kategorije NAT i INT – razlika je samo u dosegu čitateljstva – nije kvalifikativna razlika;

Važnost otvorenog pristupa i digitalizacija časopisa

- Važnost HRČKA – slobodan pristup i izrazito povećana vidljivost hrvatskih znanstvenih časopisa;
- Važnost izrade samostalnih web stranica;
- Omogućena brza i učinkovita dohvatljivost nacionalnih znanstvenih postignuća u široj međunarodnoj zajednici;

Zaključne napomene

- Krajnje je vrijeme da se prepozna osobitost humanističkih znanosti u odnosu na prirodne i tehničke znanosti;
- S obzirom na to nužno je dopustiti oblikovanje kriterija relevantnih upravo za te znanosti;
- Obveze humanističkih časopisa da iskoriste suvremene tehnologije i načine izdavanja te učine postignuća u okviru nacionalne znanstvene zajednice međunarodno dostupnima;
- Važnost države da vodi brigu o humanističkim časopisima kao nositeljima nacionalnoga kulturnoga bogatstva;